

Mange tar influensavaksine

En ny influensasessong står for døren, og det er tid for vaksinasjon, skriver Folkehelseinstituttet (FHI). I fjor tok rekordmange influensavaksinen. Forrige vinters utbrudd var også mildere med færre sykehusinnleggelser og dødsfall, spesielt blant eldre.

Gjennomsnittlig effekt av influensavaksinen er 60 prosent. Dette betyr at noen får influensa selv om de er vaksinert. Vaksinasjon kan likevel redusere sannsynligheten for å utvikle alvorlig sykdom.

Antall influensavaksinedoser som leveres ut fra Folkehelseinstituttet har økt med hele 60 prosent på bare to år. Nærmere 860 000 doser influensavaksine ble distribuert sist vinter. Forhåndsbestillinger for kommende sesong er allerede oppe i omkring 700 000 doser. Ferske tall fra SSB viser at vaksinasjonsdekningen har økt blant alle målgruppene for vaksinasjon.

– Det er helt klart flere som vaksinerer seg nå enn før. Vaksinasjonsdekningen blant helsepersonell er doblet i løpet av de siste to årene og er nå oppe på 34 prosent, og vi ser spesielt en gledelig økning blant sykehusansatte. I enkelte helseforetak er vaksinasjonsdekningen langt høyere enn gjennomsnittet. Enkelte har til og med nådd målet på 75 prosent dekning. I det siste har vi fått signaler om at det mobiliseres i kommunehelsetjenesten for å øke dekningsgraden også der, og vi gleder oss til å følge denne utviklingen, sier Karoline Bragstad, fungerende leder i influensaavdelingen hos FHI.

Noen grupper i befolkningen har økt risiko for alvorlig influensasjukdom og død.

– Vaksinasjon er det viktigste forebyggende tiltaket vi har for å begrense dette. De ferske tallene viser at vaksinasjonsdekningen i alle målgrupper nærmest har doblet seg siden 2015. Vaksinasjonsdekningen blant risikogruppene lå i 2019 på 39 prosent. Barn og voksne som tilhører en risikogruppe må i langt større grad få tilbud om vaksine. Blant de fleste målgrupper for vaksinasjon har vi langt igjen før minimumsmålet på 75 prosent vaksinasjonsdekning er nådd, tilføyer Bragstad.

En mildere sesong

Forrige vinters influensautbrudd var i stor grad forårsaket av influensa A(H1N1), men forekomsten av influensa A(H3N2) økte utover i sesongen. Utbruddet, som startet rundt nyttår og som var over i slutten av mars, hadde en normal varighet på 13 uker. Det var flest influensasyke i midten av februar. I overkant av 100 000 personer fikk en influensadiagnose hos fastlege eller legevakt sist sesong, noe som er lavere enn gjennomsnittet.

Anslagsvis 4400 pasienter ble innlagt på sykehus med påvist influensa sist sesong, mot rekordhøye 7600 pasienter vinteren før. I starten av sesongen hvor H1N1-virus dominerte var det fleste innlagte små barn under 5 år, men da H3N2-viruset overtok utover sesongen var det flest eldre over 60 år som ble innlagt.

– Vi vet at H1N1-virus i større grad smitter små barn enn eldre, og at H3N2-virus i større grad smitter eldre enn små barn. Tall fra influensaovervåkingen viser at det hver sesong er flest sykehusinnleggelser blant eldre og små barn. Vi vet også at vaksinen som regel er mer effektiv mot H1N1-virus enn H3N2.

Det var også langt færre intensivinnleggelser og dødsfall under vinterens influensautbrudd sammenlignet med forrige vinter.

Om influensa og influensavaksine

– Vi vet ennå ikke hva kommende sesong vil bringe av influensavirus eller hvordan sesongen vil forløpe. Det er viktig at vi fortsetter arbeidet med å øke vaksinasjonsdekningen ytterligere i risikogruppene og blant helsepersonell som har omsorg for disse, avslutter Bragstad.

Vaksinene er fra medio oktober under utsending fra Folkehelseinstituttet til kommuner og sykehus. Ta kontakt med fastlegen eller kommunalt vaksinasjonssted for å få satt vaksine. For målgruppene vil det i de fleste tilfeller være rimeligere å vaksinere seg i kommunal regi enn på apotek. FHI anbefaler å ta vaksinen fra oktober til desember, men man

har nytte av vaksinerings så lenge det er influensa i omløp.

De som anbefales vaksine i yrkessammenheng, bør ta kontakt med arbeidsgiver for å få informasjon om tilbud på arbeidsplassen, skriver FHI.

Fakta om influensa

Hvert år smittes 5–10 prosent av alle voksne og omtrent 20 prosent av alle barn med influensa.

Cirka 1,6 millioner nordmenn tilhører risikogrupper som er spesielt sårbare for å utvikle alvorlig influensasjukdom. Disse anbefales årlig influensavaksine.

Fakta om grupper som anbefales influensavaksine

Influensavaksine anbefales spesielt for:

- Gravide i 2. og 3. trimester og gravide i 1. trimester med annen tilleggsrisiko anbefales å vaksinere seg før influensasessongen.
- Beboere i omsorgsboliger og sykehjem
- Alle fra fylte 65 år
- Barn og voksne med:
 - diabetes type 1 og 2
 - kronisk lungesykdom, hjerte- og karsykdom, leversvikt eller nyresvikt
 - kronisk nevrologisk sykdom eller skade
 - nedsatt immunforsvar
 - svært alvorlig fedme (KMI over 40)
- annen alvorlig og/eller kronisk sykdom der influensa utgjør en alvorlig helserisiko, etter individuell vurdering av lege

I tillegg anbefales influensavaksine til:

- Helsepersonell som har pasientkontakt.
- Husstandskontakter til immunsupprimerte pasienter
- Svinerøktere og andre som har regelmessig kontakt med levende griser.